

♪ Muzikale inspiratie ♪

- **Voor het letter Alef:**

Bij de letter *alef* horen de vele psalmen, gebeden en moderne Israëliëse liederen met het onscheidbare paar Hemel en Aarde, *Shamayim ve Ha'aretz*. Er wordt zo toegewijd gebeden voor en gezongen over de tijd waarin de hemel op aarde komt. We proberen de hemel naar ons dagelijks leven te halen en de hemel op aarde te creëren door middel van goede daden, rechtvaardigheid en rechtschapenheid. Het is haast onmogelijk om een lijst in dit boek op te nemen waarin de hoop en het verlangen van het joodse volk door de eeuwen en generaties heen verwoord wordt en het is ook haast onmogelijk om in woorden te vatten waarom de joden zo aan de sabbat vasthouden, omdat ze niet willen dat er een eind komt aan hun wekelijks stukje van de hemel.

Dat is dus onmogelijk. Mijn enige troost is dat je misschien kunt luisteren naar *zichrono livracha*, zijn nagedachtenis zij tot zegen, rabbi Shlomo Carlebach. Shlomo's versie van Psalm 121, *Esa Einai*, Ik zal mijn ogen opslaan, is een van deze onscheidbare hemel- en aardegebeden. Het staat op zijn cd *At The Village Gate* en [Youtube](#). Als je een kort overzicht wilt van Reb Shlomo's bijdrage aan de wereld, kun je het volgende eerbetoon [bekijken](#).

Voor transcripties van zijn lezingen en liederen kijk je op <http://www.rebshlomo.org>

Shlomo's beroemde lied vrede voor al onze broeders en zusters: [Lema'an Achai Vereoy](#)

Zijn dochter Neshama's [bijdrage aan haar vader](#) en haar versies van [Esa Einai](#)

Tot slot de versies van [Shlomo](#) en [Neshama's](#) B'Shem ha Shem, de aanroep van de Engelen en [Gam Ki Elech](#). Een Engels vertaling is te vinden op [hebrewsongs.com](#)

~

- **Voor het letter Wav:**

Wav, de letter van de verbinding, past bij *Have I Told You Lately* van Van Morrison 'Aan het eind van de dag bewijzen we de Ene dank en eer'. Passend is hierbij het lied van '*Van Morrison*'. En natuurlijk is er een mooi Hebreeuws liefdeslied over Rachel. Onze vriend Dani Dassa heeft er een prachtige choreografie gemaakt voor deze [klassieke pareldans](#):

~

- **Voor het letter Zajin:**

Bij de letter *zajin* past de versie van [Turn Turn Turn](#) door Judy Collins en Pete Seeger:

~

- **Voor de letter Heet:**

‘Zelfs als het geluk nooit komt – een toast op wat er dan wel komt, lechajim, op het leven!’ Uit Fiddler on the Roof.

Een modernere versie van ‘voor het leven kiezen’ vind je in Gabriella’s Song uit de Zweedse film As It Is In Heaven.

~

- **Voor de letter Tet:**

Bob Dylan’s Father of Night, van zijn album New Morning En Mizmor Layla van Noa. Een engelse vertaling is te vinden op hebrew songs.com.

~

- **Voor de letter Samech:**

Bob Dylan’s Man gave names to all the animals, van zijn album Slow Train Coming.

~

- **Voor de letter Pee:**

Het gebed Mi Ha Isch

~

- **Voor de letter Tsadi:**

Beautiful that Way van Noa, uit de film La vita è bella en Dror Yikra van Shlomo Bar Engelse vertaling is te vinden op hebrewsongs.com. En de muziek van Schindlers List.

Toen ik over de letter *tsadi* en gerechtigheid schreef, kwam het traditionele sabbatlied Dror Yikra, Laat de vrijheid klinken, in me op. Voor de beroemde toespraak van Martin Luther King Jr., ‘I have a dream’, bij het Lincoln Memorial in Washington D.C. in 1963, werd uit hetzelfde Bijbelse vers geput:

Wanneer we vrijheid laten klinken, wanneer we het van uit elk dorp en elk gehucht van uit elke staat en elke stad laten klinken, zullen we in staat zijn de dag te bespoedigen waarop alle kinderen van God, zwarte mensen en blanke mensen, joden en niet-joden, protestanten en katholieken, de handen ineenslaan en de woorden van de oude negro-spiritual zingen: ‘Eindelijk vrij! Eindelijk vrij! Dank God almachtig, wij zijn eindelijk vrij!’

Ik was in 1963 nog maar 8 jaar, maar toch herinner ik me nog tot op de dag van vandaag hoe groot de emotionele impact van de woorden van Martin Luther King op al onze familieleden was. We zaten met drie generaties voor de televisie, en niemand kon zijn ogen droog houden. Pas later besepte ik dat het refrein van het sabbatslied, de titel Dror Yikra en King’s woorden ‘Laat de vrijheid klinken’, allemaal hetzelfde waren. Toen ik over de letter *tsadi* en gerechtigheid schreef, leidden Dror Yikra en Laat vrijheid klinken mijn hand.

~

- ***Voor de letter Kaf:***

Karev Yom, De dag zal komen. Een Engelse vertaling

Ata Kadosh uit the Israëlische film over gastvrijheid *Ushpizin*. Een Engelse vertaling.

~

- ***Voor de letter Sjien:***

Toen ik over de *sjien* en *sjalom* schreef, begon Shura Lipovsky's versie van het Jiddische lied *Shnirele Perele* in mij te zingen: 'Meshiekh vet kumen hayntiks yor' –

De Messias komt dit jaar. [De Klezematics versie van 'Shnirele Perele'](#).

~

- ***Voor de Tav:***

What a wonderful world van Louis Armstrong klonk toen ik over *tikkun ha olam*, het helen van de wereld, schreef.

~

Een lied dat het laatste woord, *Sjehechejano*, begeleidt is *Hallelujah* van Leonard Cohen. Als alles is gezegd en gedaan, zegt dit universele woord 'Halleluja', de rest...
Luister eens naar de versie van [Lisa Hordijk](#).

Natuurlijk is één Halleluja nooit genoeg. Daarom deze laatste link naar een 'Halleluja van een moderne priester' – uit de stam Cohen, [Leonard Cohen's eigen Halleluyah](#).

—

Al deze liederen en gebeden, met hun oprechte melodieën en passie zijn en blijven onscheidbare inspiratiebronnen voor dit boek.